

por Miguel TÚÑEZ

A vida é unha sucesión en espiral na que o máis interesante está nos puntos de unión e de fricción duns círculos con outros porque é aí onde toman sentido as casualidades.

Un deses bucles colleume cando estaba a sentar no sillón do perruqueiro. Non sei moi ben por que lle dixen que non me deixase unha perrera recta, como a dos romanos. Perrera é o peiteado que leva miña nai nunha das poucas fotos que conservo de cando era neño e na que aparecemos os dous; tamén é unha das palabras que recordo que aprendín dela.

Soou o teléfono. Era Anxos. Pedíralle unha copia da transcripción das súas intervencións no Diario Cultural para lelas todas antes de pechar o libro.

Foi unha conversa que nin conversa foi, porque non houbo tempo. Nin un minuto. Cando comezaba a manexar a tesoiira, o perruqueiro explicoume que namentres eu falaba por teléfono el aproveitara para reflexionar sobre a orixe da palabra perrera: «Pode ser un calco de Sudamérica, unha influencia dos emigrantes, pero case creo que debe ser unha derivación do latín porque ten a mesma raíz que perruquería». Pensei deseguida en Anxos. A conversa (máis ben o monólogo con asentimentos meus) derivou cara ao uso da emotividade nos discursos dos políticos e o desapego do que eles din co que lle interesa á xente, e gañou en variedade e profundidade porque mesmo recalou na organización da economía agrícola de Birmania, da que tiven que recoñecer que son un ignorante. Mentres o perruqueiro falaba eu seguía a pensar en Anxos. Era como se a súa chamada me metera nun dos seus relatos curtos nos que o cotío é protagonista e a anécdota pasa a cobrar valor de xeneralidade.

A escrita de Anxos arranca na súa mirada. Ten uns ollos negros e un mirar húmido, cristalino, cunha profundidade que convida a mergullarse neles. Son ollos que falan. Mesmo nas fotos ten unha mirada con trans-fondo, que amosa inquietude, que di ás claras que a máquina está a procesar, que está a observar e arquivar datos, que le os movementos, os sons, as cores, as paisaxes, os xestos; que ispe e abriga. A súa escrita principia nesa mirada húmida porque arranca dun proceso de descrición desde os detalles que o resto dos ollos miramos pero non atinamos a ver. É outra forma de vivir as cousas que vai mais aló dos sentidos e os significados literais de cada acto. Será, quizais, porque mentres todos lembramos como empezamos a ler na escola, Anxos relata a súa aprendizaxe das palabras como un xogo de aprendizaxe directa da natureza, como se a vida estivese escrita e ela puidese lela para devolvela de novo en forma de relato, de artigo, de novela, de guión... «Como me dicía meu avó, apréndese a ler nas árbores, nos paxaros e en todo o que che ofrece a vida¹».

A VIII edición do premio Blanco Torres –impulsado pola Facultade de Ciencias da Comunicación da Universidade de Santiago de Compostela e patrocinado polo concello de Cuntis– vén de recoñecer a calidade das súas colaboracións na sección *Somos perigosamente normais* do *Diario Cultural*, que Ana Romaní dirixe na Radio Galega, e tamén premia os seus artigos en www.culturagalega.org. Instalándome nesa normalidade (que por perigosa me resulta sedutora) non teño a ousadía de querer facer unha análise literaria da súa obra, pero seguramente si debo facelo sobre a autora para non limitarme a analizar o premio só desde a óptica da súa participación nos medios.

A decisión do xurado é un punto de inflexión na traxectoria do Premio de Xornalismo Literario e de Opinión Roberto Blanco Torres. Non só porque o recoñecemento recae por primeira vez nunha muller, senón máis ben porque se acorda que o galardón recoñeza o valor de formas de creación literaria e de opinión que non se manifestan a través do impreso. O premio innova porque se achega ao xornalismo electrónico e porque, por primeira vez, se centra no xornalismo literario na radio. Racha, pois, coa identificación da escrita como base do periodismo nunha asociación equívoca que aínda leva a moitos a identificar xornalismo con palabra escrita e recoñece o valor da oralidade como soporte de comunicación.

---

¹ SILVA, Araceli, «Anxos Sumai, escritora: Prefiro o repouso que me ofrece a escrita sobre papel», Revista, *Diario de Pontevedra*, (8 de outubro de 2006), p. 15.

